

Szabadka

Bácskai Napló
 Politikai napilap
 Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 26. Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben hárszob borítva	
egész évre	14.00
három hónapra	7.20
egyetlen hónapra	2.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.00
három hónapra	8.70
egyetlen hónapra	4.30
egy hónapra	2.00

Vért és pénzt a hazának!

Mulnak a napok, mulnak a hónapok, a háboru véres napjai, hónapjai peregnék le és a béke tünde fénye hol fellobban, hol elalszik. Az emberek hol a remény, hol a közöny tengere hullámain lebegnek. Már-már a béke napjait vártuk s íme, ujabbriadó: a béke nincs itt, háborus célokra a haza újabb áldozatra hívja fiait. Immár hetedszer hangzik a nemzethez a kérelem: pénzt és ezzel eszközt adni a haza védelmére!

Midőn a hitszegő, bűnös olasz futva menekül, midőn az olasz front áttörése napjain ezek és ezek lelkesedve rohantak a gyilkos tűzbe, boszut állni a leggyűlöltebb ellenségen, vajjon nem lebegett-e szemük előtt, hogy életük árán is legyőzve ezt az ellenséget, a hazának, a nemzetnek békét szerezzenek? Vajjon nem legdrágább kincsét adja-e az a sok ezer nemes hős, midőn halálával vivja ki nemzete fennmaradását és a legkajánabb hiénát elkergeti és tönkretesz?

Vajjon az itthonlevők magukba szállva érzik-e, hogy nekik is van kötelességük? Kötelességük az, hogy talán már a végső küzdelmet vívó hősök kezeiben jó fegyver, elegendő hadiszert legyen, a hősök ruházata, felszerelése — midőn nemcsak az ellenség, hanem a tél ellen is küzdeni kell — kifogástalan legyen. Vajjon nem érez-e bárki is bizonyos önvádat, ha pénzt kezében zsugorogtatva, nem adja arra a célra, amely ma a legnemesebb és legszükségesebb?

A nemzet hazafias áldozatkészsége csak jobban sietteti a békét. Ellenségeink azt állítják, hogy kimerültünk és íme, a kimerült ökök Itália síkságain eddig nem ismert módon veri az ellenséget. Tehát kimerülés nincsen.

A nagy német nemzet milliárdjait adta ujabban is és várjuk, hisszük, reméljük, a haza fiai öklüket itthon is

megmutatják és a hadikölcsönt telt marékkal fogják adni. Ezek az ütések, ezek az ökölesapások segítenek a békéhez, ezektől ijed meg a már-már ingadozó ellenség.

és a fő-intrikusnak le kell tenni a fegyvert. Ezek a tények és ezek lesznek a béke szerzői, ha kötelességét kiki becsületesen és hiven megteszi.

Az orosz hadsereg züllése.

St o c k h o l m, nov. 29. A front egy részén már leesett az első hó. A hiányosan felszerelt katonák a hideg miatt tizezrével hagyták el a lövészárkokat s most a front mögötti területen bolyongva, sáskarajként pusztítanak ki óriási területeket minden élelmiszerből. A szökött katonák egy része már egész Moszkváig eljutott; Estlandot és Litvániát pedig teljesen ellepték. Mindenütt élelmet és meleg ruhát követelnek a lakosságtól, amelynek azonban már magának sincs semmije. A kieléhezett, lerongyolódott dozentorok sok helyen fegyveres rablóbandákat szerveztek s egy-egy erőszakkal elfoglalt birtokon vagy tanyán rendezkedtek be téli szállásra. Az orosz hadsereg a teljes fölbomlás képét mutatja.

Az orosz nép egyedüli menedéke.

St o c k h o l m, november 29. Egy Moszkvából ide menekül mérnök elbeszélése szerint Oroszországban rettenetes állapotok uralkodnak; az egész ország valóságos politikai felbomlás előtt áll. Maguk az orosz polgári körök is elismerik azonban, hogy Leninék fanasztikus radikálizmusa amellyel az azonnali békekötés felé törtetnek s minden akadályt félrerugnak utjukból, az egyetlen mentőeszköz az orosz nép számára, amelyet halálos betegségéből csak ezzel a súlyos operációval lehet kigyógyítani.

45,000 angol Jeruzsálem előtt.

B é c s, nov. 29. Hágai távirat szerint Reuter azt jelenti, hogy a Jeruzsálem ellen folyó hadműveletekben negyvenöt-ezer angol vesz részt.

Választások incidens nélkül.

St o c k h o l m, nov. 29. Pétervári jelentés szerint az alkotmányozó gyűlésre való választások első napja minden incidens nélkül folyt le. A szavazók érdeklődése sokkal nagyobb, mint a községi választásokon.

Az orosz tisztikar és az állandó hadsereg kérdése

St o c k h o l m, november 29. Az orosz hadügyminiszterium kérdést intézett a jelenleg szolgáló katonatisztekhez, hogy hajlandók-e a háboeu után is aktív szolgálatban maradni. A tiszték azonban olyan csekély töredéke adott igenlő választ, hogy kétséges, vajjon békekötés után Oroszország egyáltalában tarthat-e fönn állandó hadsereget.

Duchonin nem enged.

A m s t e r d a m, nov. 29. A Times pétervári jelentés alapján azt írja, minden azon mulik, sikerül-e Krilenkonak a főparancsnokságot Duchonin kezéből kiragadnia. Néhány napon belül a fronton olyan események történhetnek, amelyek az egész helyzetre döntő befolyást fognak gyakorolni.

A szabadkai járásbiróságok

és az ácsorgások.

Tegnap a járásbiróság egyik szolgálója azzal a megbízással járt a közélelmezési ügyosztálynál, hogy a járásbiróság tisztviselői részére beváltsa a cukorjegyeket. Az eddigi rendszertől eltérően a szolgát elutasították azzal, menjenek a tisztviselők is a boltok elé.

Megbotránkozással értesülünk erről. — Tudjuk, hogy a közönség még nagyobb megbotránkozással veszi tudomásul a közélelmezési ügyosztály eme sakkhuzását mert mindenkinek ézeznie kell az igazságtalanságot, mely a járásbiróság tisztviselőit érte. — Azok a tisztviselők, akik a háboru idején kétszeres munkaerővel igyekeznek azon, hogy a köz zavartalan szolgáltatást erejükhez mérten állássák, véleményünk szerint nem érdemlik meg az ilyen elbánást akkor amikor a közélelmezési ügyosztály terhein is segítve lenne ezáltal.

A közélelmezési ügyosztály terhei azonban nem jöhetnek számításba akkor, ha a köz igazságos ellátásáról van szó. Már pedig itt a legnagyobb igazságtalanság történt a járásbiróság tisztviselőivel, mert szinte kényszerítik őket arra, hogy vegyenek ők is részt az üzletek előtti harcokban.

Legkevésbé helyes ügyvezetésre a közélelmezési ügyosztálynak ezen tette, mert abból csak mindenki azt állapítja meg, hogy az a közélelmezési ügyosztály melynek elsőrendű kötelessége lenne gondoskodni az üzletek előtti ácsorgások megszüntetéséről, éppen nem működik ebben az irányban; ellenkezően, noveli az ácsorgók számát.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Harminc tanító kérelme a városhoz.

Tegnap este harminc tanító jött össze annak a megbeszélésére, vajjon mi tévők legyenek, amennyiben ők, mint városi alkalmazottak nem kaptak a város érdekében kitermelt tüzfából, noha ez őket éppen úgy megilleti, mint a város többi alkalmazottait. A tanítók java része kapott fát a várostól. Harminec azonban azzal lettek elutasítva hogy a fa elfogyott.

Ez a harminc tanító, — kik nem jutottak tüzfához — közösen elhatározta, hogy kérvényt nyújtanak be *Biró Károly* dr. polgármester útján a városi tanácshoz, elégtételt ki tüzfaszükségletüket abból a faszállományból, mely a város részére a közeljövőben fog érkezni egyik délmagyarországi fatelepről.

A kérvényt már a mai nap folyamán, vagy holnap be is adják a városi iktató-hivatalhoz, hogy szorongatott helyzetük megjavítása érdekében elkövessenek mindent. Mi hiszünk is, hogy a városi tanács nem zárkózik el a kérés teljesítése elől és az érkező fából fűdöznai fogja a még eddig kielégítetlen városi tanítók faszükségletét.

A bajmoki boszorkány Szabadkán.

Pillinkó Mihály a bajmoki vasuti állomás közelében létesített virágkertészet őrzésével volt megbízva. Baráti köreiben valószínűleg nem ismerték eléggé, mert egy alkalommal melegen érdeklődtek bátorsága után. Az államasutak tulajdonát képező kertészet őre büszkén felelte a kérdősközdöknök, hogy ő bizony még a boszorkányoktól sem ijed meg. Barátai azonban — úgy látszik — kétségbe vonták kijelentését, mert megijesztésére elküldték Bajmok egyik fiát, kibent biztak, hogy megfelel a küldetésnek.

Mátity Józsefnek hívták az illetőt, aki a küldetésnek megfelelően egyik éjjel el is ment a kertészet őrének ablaka alá és azt megzörgette. Pillinkó erre balatával kijött, mire a boszorkányküldő gondolván, hogy élete veszélyben forog, kicsavarta az ő kezéből a baltát, az őrt pedig az üvegházhoz dobta.

Az eset szereplői most álltak a szabadkai járásbíró előtt. Mátityot, — aki ez alkalommal tiszta fekete ruhában és hófehér lábtékercsben jelent meg — könnyebb testi sértés vétségében mondták ki bűnösnek és 100 korona pénzbüntetéssel sújtották.

LIFKA MOZI

Csütörtökön és pénteken:

Kacagó estélyek

Henny Porten

még sohasem volt oly szép és elragadó mint

A napnyugati hercegnő

ötletekben gazdag szellemesgtől szilporkázó és bonyadalmaktól kacagtató 4 felv. vígjátékban és

a fényes kacagtató kisérő műsor. Kezdeté 6 óra 30, vasárnap 3, fél 5, 6 óra 30

A város közgyűlése.

Szabadka város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 9 órakor tartotta november havi rendes közgyűlését, *Baloghy Ernő* dr. főispán elnökletével. A közgyűlés szépen indult és gyorsan le is bonyolódott, csak éppen a *Krizse* ügyénél volt egy kis elvi harc a polgármester és egy bizottsági tag között.

A főispán megnyitotta a közgyűlést azt a közgyűlést is a háboru borzalmi között értük meg — mondotta, — midőn ellenségeink még most is a korlátlan győzelem gondolatával foglalkoznak. Ezzel szemben mi rámutathatunk azokra a csodálatos hadisikerekre, melyekkel mi e fenhéjazó kijelentésekre ellenségeinknek válaszoltunk. De a mi helyzetünk erkölcsi értékét és súlyát még az is növeli, hogy bár lenne okunk úgy beszélni ellenfeleinknek, — mi nem azt hangoztatjuk, hogy korlátlan győzelmet és leigázást akarunk, hanem tisztességes, a megértésen alapuló békét. Azt kívánjuk, hogy az összes nemzetek békés, testvéries összműködésben találkozzanak nemsokára. És ebben a törekvésben elüljár böles uralkodónk, szeretett királyunk, akinek fenkolt személyéről meg kell emlékeznünk ez alkalommal, mert nem régen mult el dicsőséges uralkodásának első évfordulója.

Tény, hogy királyunk megtalálta az utat népeinek és hűséges magyar népének a szívéhez is; viszont mi is, mikor személyét állandóan imáinkba foglaljuk, reméljük, hogy megtaláljuk az utat az ő szívéhez s meghaladásra találunk a magyar nemzet hő kivánságai és vágyai.

A királyi programban foglaltatik a békének állandó hangsúlyozása is, melyet csakis a királyunk által mutatott irányban lehet megteremteni: demokratikus fejlődés útján, az emberi test, egészség, az emberi lélek, szellemi megvédésével és az arra érdemes nagytömegek jogainak kiterjesztésével.

Tartsuk szem előtt a királyunk által kijelölt utat jövő működésünkben; tartsa ezt szem előtt Szabadka város közönsége is minden ténykedésében, a város ügyeinek intézésében!

Ezután üdvözölte a főispán a bizottsági tagokat és áttértek a tárgysorozatra.

Gergely József főjegyző felolvasta a polgármesteri jelentést a közigazgatás október havi állapotáról, mely a háboruhoz mérten rendesnek mondható. Megemlékezik a jelentés a miniszterelnök leiratáról, mely szerint a király legkegyelmesebben fogadni méltóztatott a törvh. biz. hódoló feliratát s egyben a jelentés indítványozza, hogy a királynak életveszélyes helyzetből való szerencsés megmeneküléséért a város örömét hódolattal juttassák a trón zsámolyához.

Mélyrészvétellel jelenti a polgármester, hogy *Krizse József* dr., a közigazgatásnak másfél évtizeden át volt agilis munkása, rövid frontszolgálat után a haza védelmében hősi halált halt. Kegelettel indítványozza, hogy emlékét jegyzőkönyvben örökítsék meg és erről értesítsék az özvegyet. Megemlékezik *Pertich János* árvaszéki ülnök és *Regényi Lajos* biz. tag haláláról, majd *Gyóni Géza* emléktáblájának leleplezésére hívja meg

a polgármester délután 3 órára a biz. tagokat, hogy együtt menjenek az ünnepségre.

Krizse József halálához történt hozzászólás után a jelentést elfogadták, illetve tudomásul vették s utána az adófelszámolási bizottságba *Regényi Lajos* és *Birkás József* helyett megválasztották *Komor Gézát* és *Lendvay Andrást*. *Lendvay* helyett póttag lett *Vukov Márk*.

A VII. kadikölesönre egy milliót jegyzett a város.

Kertgazdaság a csiszári kaszálón.

Ezután a közgyűlés tárgyalás alá vette a városi tanácsnak a csiszári kaszálón létesítendő 150 holdas kertgazdaság megszervezésére vonatkozó előterjesztését. A törvényhatósági bizottság a tanács előterjesztését elfogadta.

75,000 korona a közkórháznak.

Winkler Imre városi pénzügyi tanácsnok ezután jelentést tesz a *Mária Valéria* közkórháznak 75,000 korona kiutalása tárgyában. Ezzel kapcsolatosan felszólalás hangzott el, melyre *Baloghy Ernő* dr. főispán reflektált. Válaszában kijelentette, hogy éppen ma, bizonyos indokoknál fogva nem akarja tárgyalni a közegészségügyi bizottság ügyeit. Kifejezte abbéli reményét, ha a közegészségügyi program a törvényhatósági bizottság színe elé kerül, Szabadka városa nem lesz szűkkeblű és teljesíteni fogja Szabadka városának a szociálhygien-bizottság által tolmácsolandó igényeit, melyek az egészségügy terén felmerültek.

A felszólalást mindenestre honorálni kívánja. Elmondja, hogy ő volt az, aki váltatva a többi urakkal a szociálhygien-bizottság ülésén olyan irányban szólalt fel, hogy Szabadka városának uttörőnek kell lennie ezen a téren. Hiszi is, hogy lesz érzéke ehhez a városhoz. Ezután a közgyűlés elfogadja a *Mária Valéria* közkórháznak kiutalandó 75,000 korona kölcsönre vonatkozó előterjesztését.

A városi székház építési költségeinek elszámolása.

A mai közgyűlés tárgysorozatának 8-ik pontját a városi székház építésének a m. kir. kereskedelmi miniszterium által kiküldött szakközeg közbenjöttével történt felülvizsgálata és végleges leszámolásról szóló jelentés képezte. A jelentést a törvényhatósági bizottság előtt *Vály Gyula* városi mérnök tette meg. — Röviden elmondja, hogy *Biró Károly* dr. indítványára határozta el Szabadka városa, egy a város méltóságának megfelelő székház építését.

Jelenti, hogy a leszámolásnál a vállalkozókkal csak egy esetben volt differencia. — Majd következő az építési költségek felsorolása és az előirányzattal való összehasonlítása. „Kegeyes engedelmükkel — úgymond *Váli* — csak kerek összegekben számolok el; a fillérek és száz koronások nem számítanak.”

A részletes számadások összegezése a következőképpen lett közölve a th. bizottsággal: Az építkezésre a közgyűlések összesen 2,430,820.52 koronát engedélyeztek. Ezzel szemben kiadás 2,585,694.53 korona. A különbség tehát 154,873.14. Ezeket a kiadásokat a városi tanács előterjesztése után a

közgyűlés jóváhagyja és az elszámolást minden hozzászólás nélkül elfogadja.

10,000 korona Válinak.

Ezután *Biró Károly* indítványára *Vály Gyula* városi mérnöknek 10,000 korona jutalmat szavaztak meg, jegyzőkönyvi elismeréssel kapcsolatosan az építkezés körül szerzett érdemeinek elismeréséül. — Majd *Komor Géza* bizottsági tag indítványára *Biró Károly* polgármesternek is elismerését adja a közgyűlés. — Ezután *Baloghy* főispán a közgyűlés előtt tb. főmérnökké nevezte ki *Váli Gyula* városi mérnököt.

A városi székház építési költségeiről megtörtént elszámolás majdnem két órát vett igénybe. Miután a tanácsnak erre vonatkozó javaslatát elfogadták, rátértek a közgyűlés többi pontjainak tárgyalására. Lapunk zártakor azonban a 9 pont tárgyalása még nem intéződött el.

A csökönös járókelők.

Tegnap délután V-ik kör Erdélyi-utca 811. szám alatti nádfodeles házban tűz ütött ki. A tűz keletkezése után egy a városi mint az önkéntes tűzoltók azonnal kivonultak a helyszínére. Az önkéntes tűzoltók menet közben a *Petőfi-utca*n haladtak végig. Előtük egy gyászmenet haladt, mely a tűzoltók szipolására, az utca másik oldalára húzódott. Egy asszony aki az utca egyik oldaláról éppen akkor haladt át a másikra, úgy látszik nem valami sokat törődött a szipolással, mert nem mutatott valami nagy igyekezetet a tűzoltók elől való kitérésre.

Mikor azonban közeledett a veszély pillanata, az ismeretlen asszony annyira megijedt, hogy fej nélkül nekirohant a tűzoltó kocsinak. A ló, oldalával fellökte az asszonyt és egyik karja a kocsikereke alá került. Egy a közelben levő hadnagy azonnal telefonált a mentőkért, de mire azok megérkeztek a szerencsétlenség színhelyére, a szerencsétlenül járt asszonynak nyomatunt.

Agyonverték egy leányt a fitkos bálón.

Még vasárnap a Halasi-szőlőkben egyik házban titkos bálát tartottak, noha a legszigorubb büntetéssel sújtják azokat, akik ilyeneket rendeznek. Ezidősz. rint még nem tudni, hol tartották a bálát, melynek egyébként szomorú vége lett.

Ezen a titkos bálón *Szendi István* 20 éves 86-os közkatona is résztvett. Mulatozás közben néhány ellenséges társát megszállta a féltékenység démona és *Szendinek* rontott. A nagy verekezésben lapátok, ásók és botok kerültek elő. A duhaj egymásnakrontás *Szendi* agyonverésével végződött.

Miután *Szendit* jó össze-vissza verték, a szőlőkben egy bokorban rejtették el az eszméletlen áldozatot, aki két napig feküdt ott. Csak a második napon találtak rá s ekkor a katona apja lakására, V-ik kör, 815. szám alá szállította fiát, ahol tegnap meg is halt.

Innen a mentők szállították be a *Bezeredy-féle* hullaházba, ahol borzalmas képet nyújt az agyonvert közkatona holtteste.

NAPI HIREK.

A pápa az esperantóról.

Az esperanto nyelv előnyeit, kihasználhatóságát legjobban bizonyítják a pápának azon szavai, melyeket egy kanadai misszionáriusnak írt és a melyekkel a *Germana Esperantisto* című esperanto nyelvű német lap legutóbbi száma bővebben foglalkozik. — A pápa a misszionáriusnak írt sorai-ban azt fejtegeti, hogy az esperanto nyelv nagy szolgálatot tehet az egyháznak és alkalmas nyelv az egész világ katolikusai között való egység fenntartására.

A szabadkai esperanto csoport is hasonló nemzetközi célok küzdésére szenteli szerény erejét, mely immár jóval nagyobb, mint gondolni lehetett a megalakulásról. Eppen az esperanto csoport megalakulása és működése cáfolt rá legjobban arra az állításra, mely a szabadkai közönséget a kultúrtörékvések iránti érzéketlenséggel

vádolják. Récáfolt pedig azért, mert legszebb bizonyítéka ennek ellenkezőjének az az érdeklődés, mely az esperanto mozgalmat Szabadkán is kíséri.

Bár a magyarországi együttes mozgalom közel sem érte el azokat az eredményeket, melyeket a *Germana Esperantisto* legutóbbi számában olvashatunk: — Legutóbb egyik bécsi templomban istentiszteletet tartottak, melyen a szentbeszédet, énekeket és imákat is ezen a nyelven mondták. A bécsi esperanto nyelvű istentisztelet nem az első, mert már más alkalmakkal is tartottak, különösen az esperanto kongresszusok alkalmából, hasonló istentiszteleteket, a londoni Harecourt-templomban pedig rendszeres esperanto nyelvű istentiszteleteket szoktak tartani.

Szép olasz asszony...

Szép olasz asszony, kit sorsod hozzánk vetett,
Látva a sok feldult, elpusztított helyet,
Lelked mit érezett?

Bocsás meg minékünk szép királyi Hitves!
Első s utolsó volt, szép szemed hogy könnyes,
Miattunk, hogy könnyes!...

Biermann Mariska.

— **Kitüntetések.** A király az ellenséggel szemben vitéz és önfeláldozó magatartása elismerésül *Quotidian* Lajos m. kir. szabadkai honvéd hadkiegészítő kerület-parancsnokságbeli táborigyelmeztetés 2. osztályát adományozta a fegyveres szalagon a kardokkal. A katonai érdemkereszt 3. osztályát kapta a hadiékítménnyel és a kardokkal *Gulyás Sándor* 86-ik gyalogezredbeli m. kir. népfőlkelő hadnagy. Kisezüst vitézségi érmet kaptak; csérei Cséry Miklós tart. hadnagy a 4. honvéd huszárezredben, továbbá Nagy Ferenc népfőlkelő, Frindik Máté honvéd és Mészáros József tart. ővezető a 6-os honvédekéknél.

— **Orgazdák a szabadkai járásbiróság előtt.** A *Délvidék* csak éppen tegnap mutatott rá, hogy egyes katonák kincstári dolgokat eladnak akkor, amidőn a honvédelmi miniszterium csak nehezen tud a mai szűkös viszonyok között az utánpótlásról gondoskodni. Megirtuk, hogy a katonák kincstári jelzéssel ellátott ingei halomszámra találhatók a szabadkai ócska-piacon. — Ma érdeklődtünk vajjon ki veszik-e méltó büntetésüket azok a lelketlen orgazdák, akik kincstári dolgokat vásárolnak lelkiismeretlen katonáktól. Érdeklődésünkre nem várt adatokkal válaszoltak. — Napirenden van az ilyen orgazdák megbüntetésére. *Csiky Imre* és *Józsa Benedek* kihágási járásbírók naponta elítélnék több orgazdát, akik kincstári dolgokkal kereskednek. A kincstári felszerelések árusítóit a legszigorúbban büntetik és azokat a katonasághoz való visszaszámaztatás végett elkobozzák. — Egyébként mint értesülünk, miniszteri rendelet van készülöben,

mely elrendeli a kincstári felszerelések árusításának a legszigorúbb ellenőrzését, melyet nem lehetetlen, hogy oly módon fognak fogantatosítani, hogy a gyanúsabb elemeknél időnként házkutatásokat eszközölnek.

— **Gruber Jolán két évet kapott.** Ez év augusztusában letartóztaták az Agrárbank följelentésére az intézet egyik tisztviselőjét, *Gruber Hildát*. A megtett panasz szerint az uricsaládból való fiatal leány ötvenezer koronát lopott egy levélből, amely a kezébe jutott. *Gruber Hildával* fogságba került idősebbik nővére, *Gruber Jolán* is, akivel elkerülvén a vidéken lévő szülei házból, Budapesten együtt éltek és nyomorogtak. Hilda a bankban volt kicsi fizetésével alkalmazva, Jolán pedig címráccsal foglalkozott. Az idősebbik nővér hosszabb időn át unszolta hugát hogy ha már annyi pénz forog a kezeiben a bankban, lopjon el vagy ezer koronát, legalább egy kicsit felruházhatnak és néhányszor jóllakhatnak. A panaszos pénztézet visszavonta *Gruber Hilda* elleni panaszát és így öt szabadlábra helyezték, de *Gruber Jolánt* *orgazdaságért* tegnap két évi börtönrre ítélték. Az ítélet ellen a vádló és védő feleltek.

— **Engedély nélküli házasság a katonáknak.** Valamennyi magyarországi vármegyei és városi törvényhatósággal közli a honvédelmi miniszter, hogy ezidőszert engedély nélkül köthetnek házasságot: a) az állításköteles kort még el nem ért 18—20 éves ifjak, valamint azok, akik már állításkötelesek ugyan, de akik az első vagy második korosztályba besorozva nem lettek, mindaddig, amíg a legközelebbi sorozás alkalmával be nem soroztatnak; b) azok az állításkötelesek, akik állítási kötelezettségüknek bármely korosztályban nem tettek eleget. c) azok, akik a fősorozás vagy utósorozás alkalmával kórházba vagy véleményeltérés esetén felülvizsgálatra lesznek rendelve, de besorozva nem lettek, mindaddig, a kórházi megfigyelés vagy a felülvizsgálat eredményéhez képest be nem soroztatnak. Engedély nélkül köthetnek házasságot az összes népfőlkelésre kötelezettek, még akkor is, ha a népfőlkelési bemutató

szemlén népfőlkelési fegyveres szolgálatra „alkalmas”oknak osztályozottak, vagy mint ilyenek akár a hadseregnél vagy a honvédségnél, akár a népfőlkelésnél már tényleges szolgálatban állnak. A besorozott hadkötelesek házasságkötése tekintetében az eddig fennállott rendelkezések továbbra is érvényben maradnak.

— **Gyanus haláleset a fogházban.** *Fertsik János* a péterrévei bérnyilkos az ujvidéki ügyészség fogházában gyanus körülmények között meghalt. *Korény-Scheck Vilmos* vizsgálóbíró megindította a nyomozást az irányban, hogy *Fertsik Jánost* nem a felesége ölte-e meg az ételben hozzá be-csempészett méreggel. *Fertsik János* hulláját tegnap boncolták föl. A boncolás eredménye negatív volt, azaz az orvosok a hullán semmi olyan jelenséget nem észleltek, — amely külső erőszakra, vagy belső halálhozó betegségre mutatna. A halál közvetlen okául egyelőre szívshűdést állapítottak meg az orvosok, de, hogy a szívshűdést mi okozta, nem az ételbe rejtett méreg-e, erre még nincsen válasz.

— **Bácska Sz. A. C. vasárnap** délután félhárom órai kezdettel tréningmérkőzést tart. Az egyesület vezetősége ezúton kéri a játékosokat a pályán való megjelenésre.

— **Téli fürdő Palicson.** Palicson tudvalevően még nincsenek rendezesítve a téli fürdőzések. mert egyelőre még nyáron is sok kellemetlenséggel jár ott a fürdőzés. De azért egy huszár tegnap vállalkozott arra, hogy ott fürdőzzék. Az akarásnál tovább azonban nem vihette. *Schneider Ferenc* 4-es honvédhuszár-ővezető az a bátor legény, akit megszüntették Palicson a csendőrök, hogy mutassa elő igazolványait és mivel látták, hogy székevény, megkérdezték, mit keres Palicson. A huszár erre azt felelte, hogy fürdőni jött ki. Hogy a hideg víz meg ne árthatson neki, behozták Szabadkára, ahol meleg fürdők is vannak.

— **Zenés kihágás a közrend ellen.** *Kopunovics Péter* 47 éves Verusics-pusztai lakos egyik délután a lakásán zeneszó mellett táncmulatságot rendezett, melyen mintegy 40 legény és leány vigadta ki magát. Erthetetlenül nem a leányoknak, hanem a legényeknek kellett belépti díjat fizetniük, 1—1 koronát fejenként. Pedig hát a legények oly kevés számmal vannak itthon, hogy alig lehet

egy párat is összezsálogatni még ilyen mulatságokra is. Mindameltett ez a pár legény ott Verusicson nagyon jól mulatott és csak azt sajnálták, hogy a további zenés mulatságnak beföllegzett, mert *Kopunovics* bácsit közrend elleni kihágás miatt följelentették.

— **„Latya ur milyen pötyke!”** *Faragó Mihályné* jánoshalmi lakos lakása előtt haladt el *Nagy Pál* tűzértizedes. Az idősebb embernek *Faragóné* utána szólt: „Latya ur milyen pötyke!” Ez a kéretlen dicséret anyira zokon esett a tizedesnek, hogy az asszonyra támadt, többször megrugta, arculütötte fejbeverte, úgy hogy a menyecske 12 napig gyógyuló sérüléseket szenvedett. *Nagy Pált*, a kiről kisült, hogy augusztus óta székésben van átadták a katonai parancsnokságnak. Ott legyen „pötyke”.

Nyomatott a kiadótulajdonos, *Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat* mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Árverési hirdetmény.

Az *Osztóics János* és neje szül. *Zuzuk Teréz-féle* polgári alapítványhoz tartozó u. n. *Kralyicszántóföldek* f. évi december hó 16-án d. u. 2 órakor a helybeli gör. kel. szerb egyházközség hivatalos helyiségében az 1918. évi október hó 1-től kezdődő, hat egymás után következő gazdasági évre nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fognak adani. A haszonbérbe adandó földek: *Györgyén-pusztán* egy tagban levő 142, 651/2000 lánca a rajta levő gazdasági épületekkel, ugyanott külön egy tagban 20 lánca és a tuki ugarakban egy tagban levő 6 lánca. Írásbeli ajánlatok előírt bantpénzzel csak az árverés megkezdéséig fogadhatnak el.

Részletes árverési feltételek alulírott nál minden vasárnap, hétfő, szerda és péntek délelőtt 8—10 óra között megtekinthetők.

Szabadka, 1917 nov. 20.

Szvircevicz Bogdán
vagyonkezelő igazgató.

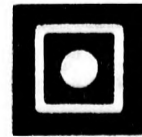
Korzó Mozi

műsora.

Szerda—csütörtök:

A tévedt nő

Dramai színjáték 5 felvonásban előjátékkal Gyönyörű Nordisk újanság.

Előadások kezdete d. u. 5 és 8-kor.

50. Novemb. 30.

Valódi amerikai
fogak és fog-sorok.

Különlegességek
fogászati munkákban, aranyból és platinából, valamint arany- és platinafogak, koronák és kidák, ugyiszintén szájpádás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombálások).

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56.

Bácskai utasok figyelmébe.

A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

ALTE
MOZGO

Szerdán és csütörtökön

LORY
és társa

Szenzációs életkép
3 felvonásban és a
fényes kísérő műsor.

Előadások kezdete: hétköznap fél 6 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2-8-ig és este fél 9 órakor.

Mozgófényképszínház.

LIFKA MOZI HETI MŰSORA

Csütörtök—péntek: *Henny Porten* felléptével nagy kacagó estélyek.

Szombat—vasárnap: *Mia May* felléptével: *A mult*, dráma négy felvonásban.

Hétfő—kedd—szerda: *A Triton*, filmjáték 4 felvonásban, ezenkívül *A királynő szerelme*, vigj. 4 felv.

Csütörtöktől—vasárnapig: Csontos Gyula szenzációs alakítása: *Senki fia*, bohó szerelmi játék 4 felv. Pónix-film.

Hétfő—kedd—szerda: Jókai Mór leghíresebb novellája filmen *Halál-üélet*, bűnügyi történet 4 felvonásban, főszereplő *Fenyvesi Emil*.

KORZÓ MOZI MUSORA:

Szerda—csütörtök: *A tévedt nő*. A Nordiskfilmgyár nagyszerű újdonsága.

Péntek—szombat—vasárnap: *A toprini nász*. Csermely Gyula gyönyörű regénye, szenzációs magyar film. A főszerepeket a legjobb magyar filmművészek játsszák.

Hétfő—kedd: *A halál utja*. Mária Carmi gyönyörű művészi filmje, nagy dráma.

Szerda—csütörtök: *Ne legyenek más isteneid*. Bassermann és Hanny Weisse első fellépte, a nagy művész fényes alakítása.

Berkes F. Béla
könyvkötészete

a szt. ferencrendiek templomával szemben. Mérsékelt árban gyorsan csinosan és izlésesen készít üzleti könyvet, könyvtárat, folyóiratot, imakönyvet, tankönyvek bekötését, írómappát, paspartut, gobelineket rajzok és tervrajzok felírását s minden é szakba vágó munkát. Ugyanott **tanuló felvétetik.**

Uj magyar Vörös-kereszt sorsjegy!

Részletfizetésre:

2 drb 25 havi részlet á 6 korona
5 drb 24 havi részlet á 15 korona
10 drb 30 havi részlet á 25 korona

Az első részlet kifizetésénél átadom a törvény értelmében kiállított részletet, úgy hogy a legközelebbi huzásban már résztvesz. Évenként 5 huzás, az első huzás dec. 5-én. Vidéki megrendelések portómentesen.

Kapható

a **Kunetz-Bankban**
Szabadka, Eötvös-utca.

SZÖRMÉKET

legszebben
átalakít

KERTÉSZ MIKLÓS
divatszűcs

Vörösmarty-utca 52. szám.

A cs. és kir. 23. gyalogezred
HADIALBUMA.

Szerkesztette:
Kun József Jenő tart. főhadnagy.

1050 haretéri kép
és rajz, 100 érde-
kes cikk és vers.

A világháború első két évében
kiütetett és elesett 23. as hősök
írásában és képmen megörökítve.

300 autogram
uralkodóktól, had-
vezérektől és ez-
redbeliektől. :-

A számos díszes kiállítású
csoporképen több mint 3000
ezredbeli arcképe található.

Ára 20 kor. Megrendelhető:
Kun József Jenő főhadnagynál,
Tábori posta 632.

Hadikölcsönéletbiztosítás!

Aki csekély készpénzzel, könnyű szerrel

hadikölcsönt

akar jegyezni, az kössön a

Fonciére Pesti biztosító intézetnél

hadikölcsön-

életbiztosítást

10000 K-ig

orvosi vizsgálat nélkül, olcsó díjak mellett semmiféle külön illeték nem számítatik. Halál esetén azonnal vagy 15 év múlva a biztosított összeg hadikölcsön papirokban kifizetésre kerül. — Érvényes minden pótdíj nélkül haretéren történhető halál halál esetén, valamint párba és öngyilkosság esetére is. — Mindennemű felvilágosítás és lebonyolítás az intézet Bács-és Szörémmegyei főügynökségeinél **Hitelbank palota** (Telefon szám 3-50.) és **Scossa Zoltánnál** (I. Damjanich-utca 144.) (Telefon szám 5-48.)

Dohányzók

még kaphatnak gyári áron cigarettá hűvelyt. Eredeti vergé-papíron készült, békeidőből való jóminőségű hűvely, 1 doboz **100 hűvely, 60 fillér.** 1000-kint 5% engedmény. Családi levélpapír, **100 levélpapír és 100 boríték** (a boríték selyembe-tett) **5 kor. 50 fill.** mind a 200 darab. Szabadkai látképek és más újdonságok darabja **10 fillér. Névjegyek azonnal izlésesen készülnék.** Író- és csomagolópapírok gyári raktára.

Lipsitz és Lampel

könyv-, papirkereskedése és könyvnyomdája. Szabadka, Rudics-utca. Telefon 604 sz.

affia nincs és nem is lesz!

Nyersanyaghiány miatt a papirspárga ára ma-pról-napra emelkedik. Mindenki lássa el magát előre

„PATRIA“
szóllóköthető papirspárgával.

Ára 100 kg-ként 580 korona. Kapható Gottlieb és Schmiel „Patria papirspárga“ eladási irodája. Budapest, VII kerület, Rákóczi-ut 6. sz.

NŐI KALAPOK

átmeneti, őszi és téli velour-, nemez-bársony-, selyemkalapok nagy választékban megérkeztek utolérhetően olcsó árban, míg a készlet tart. Fátyol, szalag, virág- és tolltűzések. Gyászkalapok minden árban. Atalakitások, díszítések legolcsóbb árban, ugyezintén szürmében is a legdivatosabb gallérok s muffok készülnek.

RODE IMRÉNÉ Szeged.

ELKELT!

E hirdetés csak a földbirtokot eladni, vagy venni akaró közönséget érdekli!

A Jászapáti Gazdasági és Iparbank Részvény Társaság tulajdonát képezett, Szilágymegyében levő zánoki és nagyderzsidi birtokok elkeltek. Az eladást a tulajdonos pénzintézet megbízásából a Nagy Lajos Országos Adásvételi és Reklámvállalata Debrecen — közvetítette és bonyolította le lelkiismeretes becsületességgel úgy az eladó, mint a vevő legtehetősebb megelégedésére.

E vállalat fennáll 18 év óta. Minden megbízást maga a tulajdonos intéz el személyesen. Adásvételi megbízásokat elfogad költség-előleg nélkül! Központi Iroda: Debrecen, Csapó-u. 19. sz. Alapított 1900-ban.

Egy jó házból való fiút

nyomdász-

tanoncnak

fizetéssel felvesz a **SZENT ANTAL** nyomda

MENETREND

Budapestről érk.	délután 1:00	éjjel 6:01*
		12:24
		4:12
Budapestre ind.	délelőtt 10:15*	délután 1:55
		éjjel 11:58
		4:47
Zomborból érk.	délelőtt 10:02*	éjjel 10:11
Zomborra ind.	éjjel 6:14*	éjjel 6:23
Ujvidékről érk.	délelőtt 7:46	délután 1:21
		éjjel 10:58
Ujvidékre ind.	délután 1:44	éjjel 6:26*
		4:26
Szegedről érk.	délelőtt 7:36	délután 12:42
		éjjel 8:06
Szegedre ind.	délelőtt 6:15	délután 1:30
		éjjel 12:05
Cservenka—Gombosról érk.	éjjel 8:57	
Cservendka—Gombosra ind.	éjjel 4:42	
Zentáról érk.	" 1:05	
Zentára ind.	" 4:33	
Bajáról érk.	délelőtt 9:02	éjjel 9:26
Bajára ind.	" 7:00	éjjel 5:05
Bácsalmásról érk.	délelőtt 7:45	

A *gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

IZLÉSES ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
::: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::

SZENT-ANTAL
KÖNYVNYOMDÁBAN

..... SZEREZHETŐK BE. ....